

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN

REFERAT FRA DET
2. KONSULTASJONSMØTET
25. april 2023

Tilstede: *Fra staten:* Statsråd Sigbjørn Gjelsvik (KDD), statssekretær Ole Gustav Narud (KDD), statssekretær Sigrun Wiggen Prestbakmo (KDD), statsråd Trygve Slagsvold Vedum (FIN), statssekretær Ellen Reitan (FIN), statssekretær Ellen Rønning-Arnesen (HOD), statssekretær Sindre Lysø (KD), statssekretær Abel Cecilie Knibe Kroglund (SD), statssekretær Kjersti Bjørnstad (KLD), statssekretær Trine Fagervik (BFD), statssekretær Samra Akhtar (AID), Cathrin Sætre (adm.)

Fra KS: Styreleder Gunn Marit Helgesen, 1. nestleder Sven Tore Løkslid, 2. nestleder Jenny Følling, Siv Henriette Jacobsen (fylkesordførerkollegiet), Lasse Hansen (adm.), Helge Eide (adm.), Kristin Weidemann Wieland (adm.), Tor Arne Gangsø (adm.), Åse Laila Snåre (adm.), Torild Fagerbekk (adm.), Liv Merete Wiker (adm.)

Dato: 25. april kl. 1100–1230
Møteleder: Sigbjørn Gjelsvik (KDD)
Referent: Baard Krag og Sunniva Marøy (KDD)

1. KONSULTASJONSMØTET

Gjelsvik ønsket velkommen til konsultasjonsmøtet.

2. TVERRGÅENDE TEMAER

Hoveddelen av møtet ble viet seks tverrgående temaer:

1. Personellbehov i helse- og omsorgssektoren
2. Tiltak for å møte prioriterte kompetansebehov i kommunal sektor
3. Tiltak for bærekraftige arealbeslutninger innenfor rammen av lokalt selvstyre
4. Tiltak for å møte flyktningsituasjonen
5. Regjeringens strategi for at EU-kommisjonenens forslag til avløpsdirektiv skal bli bedre tilpasset norske forhold
6. Regjeringens arbeid for utsatte barn og unge

1. Personellbehov i helse- og omsorgssektoren (innspill fra KS)

Helgesen innledet, og viste til Helsepersonellkommissjonens rapport som belyser mange av utfordringene innenfor helse- og omsorgssektoren som kommunal sektor står overfor. Helgesen viste til at det ikke vil være mulig å bemanne seg ut av problemet, og sa til at det er behov for nytenkning og behov for å i bruk bærekraftige løsninger, men at kommunene ikke greier dette alene. Helgesen understreket også hvor viktig det er med et samarbeid mellom primær- og spesialisthelsetjenesten, og viste til behovet for at det må arbeides raskt for å finne gode løsninger.

Gjelsvik understreket hvor viktig det er å finne gode løsninger i fellesskap, og at det er et behov for samarbeid på tvers av kommuner, men også samarbeid mellom stat og kommune.

Rønning-Arnesen viste til den pågående høringen av Helsepersonellkommissjonens rapport og at regjeringen imøteser KS sitt innspill. Rønning-Arnesen anerkjente at KS i sitt innspill til møtet, treffer kjernen av utfordringene og hva det er nødvendig å følge opp. Hun viste til at Tørn-prosjektet er omtalt i Helsekommissjonens rapport, og ideen om å bygge og utvikle kompetanse med utgangspunkt i fagarbeiderkompetanse nedenfra og opp, og viste i den forbindelse til tillitsreformen. Rønning Arnesen viste også til at oppgavedeling foregår både vertikalt og horisontalt, og at begge deler er viktig for å bruke tilgjengelig personells kompetanse effektivt. Rønning-Arnesen informerte om at det foregår flere prosesser som er aktuelle på dette området, blant annet arbeidet med Nasjonal helse- og samhandlingsplan, Bo trygt hjemme-reformen og en opptrappingsplan om psykisk helse. Rønning-Arnesen utfordret KS på å spille inn konkrete tiltak og virkemiddel med utgangspunkt i fagarbeiderkompetanse.

Helgesen understreket at finansiering er det viktigste virkemiddelet for å møte utfordringene. Gangsø viste til at fagarbeidere er særskilt omtalt i Helsepersonellkommissjonens rapport, og at Norge skiller seg ut fra andre europeiske land ved at bruken av fagarbeidere i Norge er langt lavere. Gangsø stilte spørsmål om det for eksempel er etablert for strenge kompetansekrav. Følling bekreftet at kommunene kjenner seg godt igjen i Helsepersonellkommissjonens rapport. Hun viste også til muligheten for å kvalifisere flyktningene/innvandrere som står utenfor arbeidslivet. Følling beskrev også hvordan reduksjon av tidstyver, blant annet krav til dokumentasjon, byråkrati og kontroll, kan bidra til å sikre bedre utnyttelse av ressurser.

Gjelsvik presiserte at det er viktig med fremdrift og viste til at den pågående gjennomgangen av rammestyrt av kommunesektoren blir viktig. Han viste til at behovet for løsninger uansett vil tvinge seg frem, og at det derfor er viktig å være i forkant.

2. Tiltak for å møte prioriterte kompetansebehov i kommunal sektor (innspill fra KS)

Helgesen innledet, og tok særlig opp utfordringer knyttet til kompetanse i distriktene og viste også til behovet for desentralisert utdanning. Hun viste til at det finnes mange ulike tilskudd og tiltak på flere områder, og og etterlyste en gjennomgang av disse med sikte på bedre sammenheng og effekt av virkemidlene.

Lysø takket KS for gode innspill. Han viste til at det fremover må legges større vekt på hva arbeidslivet har behov for når det gjelder utdanning, og at dette er særlig nødvendig når det blir færre ressurser. Lysø istemte Helgesen poeng om sammenhengen mellom tilskudd og ressurser, og bekreftet at det er behov for bedre samordning. Lysø viste til at vi er i ferd med å komme med en ny retning i utdanningspolitikken, med større fokus på et fleksibelt utdanningsløp. Lysø understreket at det er nødvendig med et samarbeid med KS og andre relevante aktører for å møte dagens og fremtidige behov.

Jacobsen viste til at fagskolen er svært viktig, og viste til de gode resultatene fra Østfoldmodellen med samarbeid mellom NAV, fylkeskommunen og kommunen. Jacobsen viste også til at det er behov for en helhetlig tilnærming, og til Perspektivmeldingen hvor mannskapsmangel omtales.

3. Tiltak for bærekraftige arealbeslutninger innenfor rammen av lokalt selvstyre (innspill fra KS)

Helgesen innledet, og viste til at arealpolitikk kan være utfordrende fordi den skal ivareta hensyn som noen ganger er motstridende, for eksempel klima og bevaring av natur opp mot utbygging av fornybar energi. Helgesen poengterte at det er viktig å ha med innbyggerne på laget for å sikre tillit til beslutninger som tas. Hun viste videre til at det er viktig med helhetlig styring av arealpolitikken og at KDD har en viktig rolle i dette.

Gjelsvik erkjente at dette er et sammensatt område, men at vi arbeider mot et felles mål. Han viste til at statsforvalteren har en viktig rolle i dette arbeidet når det gjelder veiledning, samordning og det å være en løsningsorientert samarbeidspartner. Gjelsvik informerte om det pågående arbeidet med nye nasjonale forventninger og statlige planretningslinjer. Helgesen viste til KS sitt ønske om en bilateral samarbeidsavtale med flere departementer der KDD vil spille en viktig rolle.

Følling viste til at det er utfordrende å utarbeide arealplaner fordi det er så mange områder, som ulike departementer har ansvar for, å ta hensyn til. Det er derfor svært viktig med god samordning på statlig nivå.

Bjørnstad viste til enigheten mellom klima- og miljøministeren og KS om oppfølging av naturavtalen, og viste til at regjeringen skal legge frem en handlingsplan i form av en stortingsmelding neste år. Bjørnstad vil ta initiativ til å sette ned en arbeidsgruppe med representanter fra KLD, KDD og KS som skal konkretisere innholdet i et samarbeid.

4. Tiltak for å møte flyktnings situasjonen (innspill fra KS)

Helgesen innledet om utfordringene som kommunesektoren står i når det gjelder boliger og norskopplæring for nyankomne flyktninger. Hun pekte særlig på behovet for økt finansiering.

Følling viste til at det hittil har blitt gjort et svært godt arbeid av kommunene, men at særlig tilgang på boliger har begynt å bli en utfordring. Hun viste til behovet for at utleietilskuddet bør gjeninnføres.

Vedum stilte spørsmål om hvilken type finansiering KS mener vil være den beste for formålet. Helgesen viste til at økt integreringstilskudd er det viktigste for kommunesektoren, men at dagens finansiering er for lav.

Gjelsvik viste til at mange kommuner fremdeles har ledig kapasitet i barnehager og skoler, og at det er nødvendig å tenke kreativt og finne nye løsninger.

Akhtar viste til at kommunene har gjort en formidabel jobb med bosetting, og viste til at det har kommet inn flere innspill om press på boliger, transport og flere områder. Hun takket KS for innspill og viste til at dette tas med i vurderingen i regjeringens videre arbeid.

5. Regjeringens strategi for at EU-kommisjonens forslag til avløpsdirektiv skal bli bedre tilpasset norske forhold (innspill fra KS)

Helgesen innledet, og beskrevet utfordringer knyttet til høye investeringskostnader knyttet til kommunale renseanlegg.

Bjørnstad erkjente at saken er utfordrende, men sa at det er en utfordring som vi må bli vant til og understreket behovet for ambisiøse strategier. Bjørnstad sa at hun mener avløpsdirektivet går for langt, og at det er viktig å rense der nytten er størst. Bjørnstad informerte om at det er god dialog med Norsk Vann om veien videre og poengterte også viktigheten av samarbeid med KS.

6. Regjeringens arbeid for utsatte barn og unge (orienteringssak fra staten)

Fagervik orienterte om regjeringens arbeid og pågående prosesser. Fagervik orienterte om den kommende stortingsmeldingen om sosial mobilitet og sosial utjevning, og informerte om sentrale temaer i meldingen.

Helgesen viste til at det har vært et godt samarbeid mellom KS og regjeringen om temaet, og at KS ser frem til et videre samarbeid.

3. KOSTNADSBEREGNINGSSAKER

Gjelsvik viste til at det ikke er meldt inn nye kostnadsberegningssaker.

4. LOVMEDVIRKNINGSSAKER

Gjelsvik viste til at det ikke er meldt inn nye lovmedvirkningssaker.

Sætre viste til at lovmedvirkningssakene om ny valglov og ny opplæringslov, er avsluttet.

5. BILATERALE AVTALER

Det ble ikke knyttet særskilte kommentarer til bilaterale avtaler.